

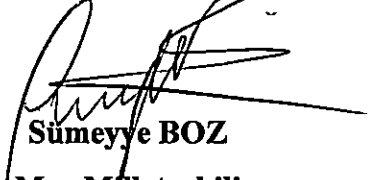
TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 10771
Tarih : 03.03.2025

10/2474

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Ev emekçilerinin sosyal güvence kapsamına alınmaması, kadınların ekonomik bağımsızlığını zayıflatmakta, toplumsal cinsiyet eşitsizliğini derinleştirmekte ve kadın yoksulluğunu kalıcı hale getirmektedir. Ev içi emeğin görünür kılınması, kadınların hak ettiği sosyal güvence ve ekonomik haklara kavuşmasını sağlayacak temel adımlardan biridir. Bu bağlamda, Türkiye’de ev içi emeğin hukuki, sosyal ve ekonomik boyutlarının araştırılması, ev emekçilerinin sosyal güvenceye erişiminin sağlanması, ev içi emekçi kadınlar açısından etkilerinin değerlendirilmesi ve ev işçiliğinin insana yakışır iş kapsamına alınmasına yönelik gerekli yasal ve idari düzenlemelerin belirlenmesi amacıyla Anayasa’nın 98. ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 104 ve 105. maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Sümeyye BOZ
Muş Milletvekili

GEREKÇE

Kadın emeği, tarihsel ve toplumsal cinsiyet rolleri çerçevesinde görünmez kılınmış, özellikle ev içi emek ve bakım hizmetleri büyük ölçüde kadınların sorumluluğuna yüklenmiştir. Bu durum, kadınların iş gücüne katılımını ciddi şekilde sınırlamakta, onların ekonomik bağımsızlıklarını kazanmalarını ve toplumsal hayatta eşit bireyler olarak yer almalarını engellemektedir. Türkiye’de ev içi emek ve bakım emeği, hem ekonomik hem de hukuki açıdan karşılıksız görülmekte, bu alanda çalışan kadınların sosyal güvenlik hakları yeterince tanınmamaktadır.

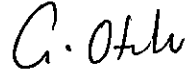
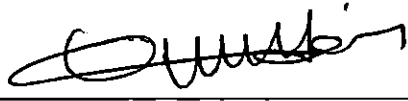
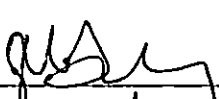
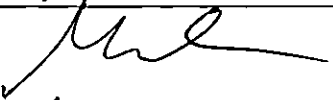
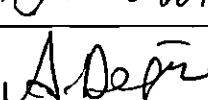
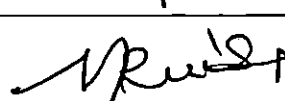
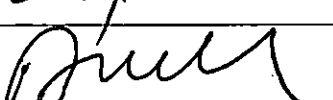
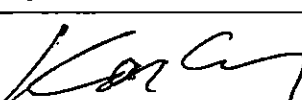
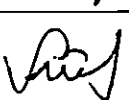
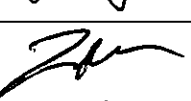
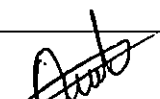
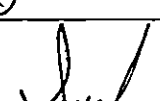
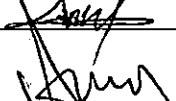
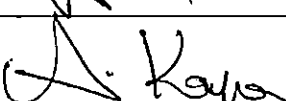
Ev içi emeğin görünmez olması, kadınların ekonomik ve sosyal haklarının ihlal edilmesine yol açmaktadır. DİSK/Genel-İş Emek Araştırma Dairesi (EMAR) tarafından yayımlanan Kadın Emeği Raporu’na göre, Türkiye’de 3,3 milyondan fazla kadın kayıt dışı ve sosyal güvencesiz çalışmaktadır. Bu kadınların önemli bir kısmı ev hizmetlerinde, çocuk, yaşlı ve hasta bakımında, temizlik işlerinde çalışmakta ancak hiçbir sosyal güvenceye sahip olmamaktadır. Özellikle deprem bölgesindeki kadınlar açısından bu durum daha vahim bir hal almış; Gaziantep, Adıyaman, Kilis, Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye, Şanlıurfa ve Diyarbakır gibi illerde kadınların yarısından fazlası kayıt dışı çalıştırılmaktadır. Kadınlar, işsizlik ödeneği, kısa çalışma ödeneği, emeklilik hakkı gibi en temel haklardan dahi mahrum bırakılmaktadır.

Uluslararası Çalışma Örgütü’nün (ILO) 189 sayılı Ev İşçileri için İnsana Yakışır İş Sözleşmesi ve 201 sayılı Tavsiye Kararı, ev işçilerinin sosyal güvenlik kapsamına alınmasını, iş kazaları ve meslek hastalıklarına karşı korunmasını ve çalışma sürelerinin düzenlenmesini öngörmektedir. Ancak Türkiye, bu sözleşmeleri henüz onaylamamış ve ev emekçilerinin haklarını güvence altına alacak gerekli düzenlemeleri hayata geçirmemiştir.

ILO raporlarına göre, ev hizmetlerinde çalışan kadınlar, sigortasız ve güvencesiz çalıştıkları için iş kazaları, meslek hastalıkları, mobbing, cinsel taciz ve düşük ücret gibi birçok riskle karşı karşıya kalmaktadır. ILO’nun 2021 yılı raporuna göre, dünyada ev işçilerinin yalnızca yüzde 10’u tam sosyal güvenlik haklarına sahiptir ve Türkiye’de bu oran çok daha düşük seviyelerdedir. Ev hizmetlerinde çalışan kadınların büyük bir kısmı sigortasız çalıştırılmakta, yaşlılık ve emeklilik haklarından mahrum bırakılmaktadır.

Ev içi emeğin tanınmaması, kadınların ekonomik bağımsızlık kazanmasını engellediği gibi onların yaşam standartlarını da ciddi şekilde olumsuz etkilemektedir.

Sonuç olarak, ev içi emeğin hukuki ve sosyal olarak tanınmaması, kadınların ekonomik bağımsızlığını engellemekte ve toplumsal cinsiyet eşitsizliğini derinleştirmektedir. Ev emekçilerinin sosyal güvence kapsamına alınması, insana yakışır çalışma koşullarının sağlanması ve bu alandaki yasal eksikliklerin giderilmesi zorunludur. Bu nedenle, ev emekçilerinin haklarının korunması ve iyileştirilmesi için kapsamlı bir araştırma yapılması gerekmektedir.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	MAHMUT DİNDAR	VAN	
4	NEJLA DEMİR	AĞRI	
5	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
6	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
7	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
8	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
9	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI	BATMAN	
10	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
11	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
12	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
13	SEVİLAY ÇELENK	DİYARBAKIR	
14	YILMAZ HUN	IĞDIR	
15	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
16	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
17	ALİ BOZAN	MERSİN	
18	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
19	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
20	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	